

แนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทย
ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะติ
The Guidelines Promoting Thai Language Skills Development Network
for Ethnic Students at Ban Cha Ti School

ศศิธร โปลาหา

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระหลัก อาจารย์ ดร.สุวดี อุปปินใจ
อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระร่วม อาจารย์ ดร.สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสภาพเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 (2) เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 (3) เพื่อเสนอแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาและเครือข่ายความร่วมมือในการสร้างเสริมทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะติ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะติ

1.1 รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะติ ได้แก่ เครือข่ายเชิงพื้นที่ เครือข่ายเชิงประเด็นกิจกรรม และเครือข่ายแบ่งตามโครงสร้าง ได้แก่ 1) เครือข่ายภาครัฐ 2) ภาคธุรกิจเอกชน และ 3) เครือข่ายแบ่งตามโครงสร้างหน้าที่ ซึ่งประกอบด้วย เครือข่ายภาครัฐ เครือข่ายภาคธุรกิจเอกชน เครือข่ายภาคเอกชน และเครือข่ายภาคประชาชน

1.2 ลักษณะการมีส่วนร่วม ของเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะติ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในชั้นปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน

2. ผลศึกษาปัญหาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มี 4 ด้าน คือ 1) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3. แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะติ มีดังนี้

3.1 เครือข่ายเชิงพื้นที่ ควรให้เครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ ดังนี้ ใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) เพื่อการเข้าถึงและเพิ่มการกระจายอำนาจเครือข่ายความร่วมมือ ในการบวนการและลดขั้นตอนการกำกับติดตาม ประเมินเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะแก่เครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เข้าถึงปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

3.2 เครือข่ายเชิงประเด็นกิจกรรม ควรให้เครือข่ายความร่วมมือมีการบันทึกข้อตกลงเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาในแนวทางการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ของเครือข่ายภาคเอกชน เพื่อลดข้อจำกัดด้านระยะเวลา และการดำเนินโครงการที่ไม่ต่อเนื่อง เพื่อจัดการกับปัญหาเรื่องความต่อเนื่องด้านการวางแผน นโยบายและระบบการจัดการองค์กรของเครือข่ายควรเปิดโอกาสให้เครือข่ายความร่วมมือภาคประชาชน มีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ โดยใช้กระบวนการ ร่วมทำประชาคมหมู่บ้านและโรงเรียน เพื่อหาแนวทางการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เข้าถึงปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

3.3 เครือข่ายตามโครงสร้างหน้าที่ ควรเปิดโอกาสให้เครือข่ายความร่วมมือภาคประชาชน มีส่วนร่วมในด้านการ ตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ โดยใช้กระบวนการ ร่วมทำประชาคมหมู่บ้านและโรงเรียนเพื่อหาแนวทางการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เข้าถึงปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

Abstract

The purposes of this study were: (1) to examine the circumstance of Thai language skills development network for students at Ban Cha Ti School; (2) to investigate the problems of operation of Thai language skills development network for students at Ban Cha Ti School; (3) to propose the guidelines promoting Thai language skills development network for ethnic students at Ban Cha Ti School under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3. The data

collection employed interview and focus group discussion with administrators, educational personnel, and the network of Thai language skills development for students at Ban Cha Ti School. The results showed that:

1. The circumstance of Thai language skills development network for students at Ban Cha Ti School

- 1.1 The network models of Thai language skills development for students at Ban Cha Ti School were: Area-based Network, Activity-based Network, Structural-based Network that included 1) Government Sector 2) Business Sector and 3) NGOs

- 1.2 The participation characteristics of Thai language skills development network for students at Ban Cha Ti School involved decision-making, operation, benefits gain, evaluation of operation.

2. The problems in operating the network of Thai language skills development for students at Ban Cha Ti School under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3 involved 4 aspects: 1) Participation problems in decision making, 2) Participation problems in the operation, 3) Participation problems in benefits gain, and 4) Participation problems in evaluation.

3. The guidelines for administration of Thai language skills development network at Ban Cha Ti School were proposed.

- 3.1 Area-based Network: Should recruit cooperation from all sectors to share their participation in decision making, operation, benefits gain by using PLC (Professional Learning Community) for accessibility and decentralization of the networks in the process, reducing the process in monitoring and evaluation to strengthen the competence, efficiency, and effectiveness of the networks. Allow the community to share their participation, access the problems, and seek solution together.

- 3.2 Activity-based Network: Should develop MOU for the networks in determining time frame for the development of discontinuous network projects in order to reduce constraints on continuous aspect of policy planning, organizational system of the network should be open to public, allow participation in decision making, operation, benefits gain by using civil society method with the village and school to draw participation from the community in tackle problems and find solutions together.

- 3.3 Structural-based Network: Should allow the networks to share their participation in decision making, operation, benefits gain by using civil society process with the village and school community to get the community's participation in solving problems together.

บทนำ

การจัดการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนของกลุ่มชาติพันธุ์ ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในพัฒนาเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม โดยมีโรงเรียนเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (ธนจรรย์ สุระมณี, 2552 : 2) ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์นั้นมีรูปแบบการจัดการศึกษาแตกต่างไปจากพื้นที่อื่น ตามบริบทของพื้นที่ ที่เห็นได้ชัด คือความแตกต่างด้านเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความเชื่อทางศาสนา สังคม ประเพณีและวัฒนธรรม ดังที่ พงษ์พัชรินทร์ พุทธิวัฒนะ (2550 : 121) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ ดังนั้นการบริหารจัดการศึกษา จะต้องมีการเสริมสร้างเจตคติ ค่านิยมทางเชื้อชาติที่ถูกต้องให้กับนักเรียนโดยผ่านกระบวนการสอนและการกระทำตามเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน

โรงเรียนบ้านจะดี มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาชนเผ่าเป็นหลัก นักเรียนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ชาติทักษะในการอ่านออกเสียง ซึ่งมีสาเหตุมาจาก ความเคยชินในการออกเสียงภาษาของตนที่ไม่มีเสียงสะกดทักษะการฟัง การอ่านออก การเขียน จากการสำรวจและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน พบว่า ปัญหาที่สำคัญในการอ่านของผู้เรียนคือ ขาดทักษะในการอ่านเพื่อความเข้าใจ อ่านแล้วจับใจความสำคัญ ของเรื่องที่อ่านไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องได้ ไม่สามารถแยกความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ไม่สามารถแยกใจความสำคัญกับใจความรอง อ่านแล้วไม่สามารถ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ตลอดจนแสดงความคิดเห็นที่อ่านได้ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่าน และทั้งยังเป็นปัญหา อุปสรรคต่อการเรียนรู้และเป็นปัญหาในการศึกษาวิชาต่างๆ ด้วย

เครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยของโรงเรียนบ้านจะดี ก่อให้เกิดวัฒนธรรมองค์กร เป็นกระบวนการทัศน์ใหม่ที่ทำให้มีการจัดความสัมพันธ์ภายในองค์กรหนึ่ง ระหว่างคนในองค์กร และระหว่างองค์กรนั้นกับองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นการสร้างเครือข่าย (Networking) โดยเฉพาะความร่วมมือในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคส่วนต่างๆ ทั้งนี้ เนื่องจากการมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายในการจัดการศึกษาหลายๆ ฝ่าย จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อให้การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนตาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับข้อเสนอแนะ ที่พัฒนาให้องค์กรเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง สนับสนุนความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในโรงเรียนบ้านจะดี ให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน พัฒนา สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านจะดี โดยร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษา องค์กรที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน และกำหนดให้มีมาตรการ

พัฒนาการมีส่วนร่วม ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตควรวิจัยและพัฒนาเครือข่าย เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการที่เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี กับหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้เกิดการประสานร่วมมือ พัฒนา สนับสนุน การจัดการศึกษาและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เป็นการพัฒนาคุณภาพของบริหารจัดการที่เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี ผลการศึกษาครั้งนี้ จะได้เป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการโรงเรียนให้ได้รับการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ผู้ศึกษาจึงสนใจแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี จังหวัดเชียงราย ว่ามีสภาพเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดีอย่างไร มีปัญหาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดีเรื่องใดบ้าง และมีแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดีอย่างไร เพื่อจะนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี จังหวัดเชียงราย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี

ประโยชน์ของการศึกษา

ด้านความรู้

ผลการศึกษาอิสระครั้งนี้จะทำให้ได้ทราบถึงสภาพเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี ปัญหาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี และแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี

ด้านการนำไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีแนวทางที่ชัดเจนในการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กกลุ่มชาติพันธุ์
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ไปใช้ในการสนับสนุนพัฒนาและให้ความร่วมมือในการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะตี่ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านเนื้อหา

1. ศึกษารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ (Boissevain and Mitchell, 1973 : Unpaged) ประกอบด้วย 1) เครือข่ายเชิงพื้นที่ (Area Network) 2) เครือข่ายเชิงประเด็นกิจกรรม (Issue Network) 3) เครือข่ายแบ่งตามโครงสร้างหน้าที่ ซึ่งประกอบด้วย เครือข่ายภาครัฐ เครือข่ายภาคธุรกิจเอกชน เครือข่ายภาคเอกชน และเครือข่ายภาคประชาชน
2. ลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 4 ด้าน Andrew & Stiefel (1980 : 1) ดังนี้ 1) การตัดสินใจ 2) การปฏิบัติการ 3) การรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ด้านประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

1. ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจะตี่จำนวน 1 คน ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 2 คน ครูประจำชั้น ป.1-ป.6 จำนวน 6 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 2 คน รวมจำนวน 11 คน
2. ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลกรณีใช้การสนทนากลุ่ม บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านจะตี่ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจะตี่ จำนวน 1 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน ครูผู้สอนภาษาไทยระดับช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 1 คน ครูผู้สอนภาษาไทยระดับช่วงชั้นที่ 2 และ 3 จำนวน 1 คน ครูผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผนโรงเรียนบ้านจะตี่จำนวน 1 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน ผู้แทนองค์กรได้แก่ ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาการศึกษาตอยตุงจำนวน 1 คน หัวหน้างานพัฒนาการศึกษาตอยตุงจำนวน 1 คน และ นักวิชาการกองพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายจำนวน 1 คน รวมจำนวน 11 คน
3. ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผู้ให้ข้อมูล ในการสัมภาษณ์ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจะตี่จำนวน 1 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน ครูผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผนโรงเรียนบ้านจะตี่จำนวน 1 คน ผู้ใหญ่บ้านจะตี่จำนวน 1 คน ตัวแทนกลุ่มโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียงตอยตุงได้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 3 จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนต.ช.ด.บ่ารุงที่ 87 จำนวน 1 คน ผู้แทนองค์กร

ได้แก่ ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาการศึกษาตอยตุงจำนวน 1 คน หัวหน้างานพัฒนาการศึกษาตอยตุงจำนวน 1 คน และ นักวิชาการกองพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายจำนวน 1 คน รวมจำนวน 11 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะติ

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 11 คน ดังนี้ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจะติ จำนวน 1 คน 2) ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 2 คน 3) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 คน 4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี บทความและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะติ 2) ศึกษารูปแบบของแบบสัมภาษณ์ 3) กำหนดนิยามขอบข่ายของเนื้อหา 4) สร้างแบบสัมภาษณ์ตามลำดับความสำคัญให้ตรงกับสิ่งที่จะศึกษา 5) นำร่างแบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารจัดการที่เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะติ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง 6) ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ผู้ศึกษาขอหนังสือ เพื่อขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ด้วยตนเอง 3) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การจัดทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัญหาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 11 คน ดังนี้ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจะติ จำนวน 1 คน 2) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน 3) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน 4) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน 5) ครูผู้สอนภาษาไทยระดับช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 1 คน 6) ครูผู้สอนภาษาไทยระดับช่วงชั้นที่ 2 และ 3 จำนวน 1 คน 7) ครูหัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผนโรงเรียนบ้านจะติ จำนวน 1 คน 8) ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน 9) ผู้แทนองค์กร ได้แก่ ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาการศึกษาตอยตุง จำนวน 1 คน 10) หัวหน้างานพัฒนาการศึกษาตอยตุง จำนวน 1 คน 11) นักวิชาการกองพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี มาวิเคราะห์สรุปเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการสนทนากลุ่มเพื่อนำสู่การศึกษาปัญหาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี 2) นำหัวข้อการสนทนากลุ่มเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำข้อมูลมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 3) ตรวจสอบความถูกต้องแล้วจัดพิมพ์เครื่องมือแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ฉบับจริงเพื่อนำไปดำเนินการสนทนากลุ่มต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ผู้ศึกษาขอหนังสือราชการ เพื่อขอความร่วมมือให้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม 2) ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อการศึกษาสภาพการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี 3) นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม มาตรวจสอบ ความสมบูรณ์ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการศึกษาต่อไป

4. การจัดทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 11 คนดังนี้ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจะดี จำนวน 1 คน 2) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน 3) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน 4) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน 5) ครูหัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผนโรงเรียนบ้านจะดี จำนวน 1 คน 6) ผู้ใหญ่บ้านจะดี จำนวน 1 คน 7) ผู้อำนวยการโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 3 จำนวน 1 คน 8) ผู้อำนวยการโรงเรียน ต.ช.ด.บำรุงที่ 87 จำนวน 1 คน 9) ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาการศึกษาตอยตุง จำนวน 1 คน 10) หัวหน้างานพัฒนาการศึกษาตอยตุง จำนวน 1 คน 11) นักวิชาการกองพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี บทความและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษารูปแบบของแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจะดี ครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือ 3) กำหนดนิยามขอบข่ายของเนื้อหาโดยการศึกษารายละเอียดในแต่ละด้านเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างประเด็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์ 4) สร้างแบบสัมภาษณ์ตามลำดับความสำคัญให้ตรงกับสิ่งที่จะศึกษา 5) นำร่างแบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารจัดการที่เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 6) ตรวจสอบความถูกต้องแล้วจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ ฉบับจริงเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มประชากรต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ผู้ศึกษาขอหนังสือราชการเพื่อขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากผู้อำนวยการ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านจะดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 3) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบ ความสมบูรณ์ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4. การจัดทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะดี

1.1 รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะดี

1) เครือข่ายเชิงพื้นที่ คือ องค์กรเครือข่าย ที่อาศัยพื้นที่ดำเนินการ ประกอบด้วย ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านจะดี คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน ชุมชน หมู่บ้านเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนบ้านจะดี หมู่บ้านใน เขตพื้นที่บริการศึกษา ผู้นำองค์กรท้องถิ่น โรงเรียนกลุ่ม เครือข่ายพัฒนาการศึกษาเทอดไทย มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง และโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าโครงการขยายผลการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับเด็กที่ไม่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

2) เครือข่ายเชิงประเด็นกิจกรรม คือ เครือข่ายที่ใช้ประเด็นกิจกรรม หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปัจจัยหลักในการรวมกลุ่มองค์กร โดยไม่ยึดติดกับพื้นที่ดำเนินการ แต่ใช้หลักของกิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นตัวกำหนดความเป็นเครือข่ายเครือข่ายเชิงประเด็นกิจกรรมของโรงเรียนบ้านจะดี

3) เครือข่ายแบ่งตามโครงสร้างหน้าที่ คือ เครือข่ายที่เกิดขึ้นโดยอาศัยภารกิจ กิจกรรม และการก่อตัวของกลุ่มผลประโยชน์ในสังคมเป็นแนวทางในการแบ่งเครือข่าย ซึ่งแบ่งเป็น 4 เครือข่าย คือ 3.1) เครือข่ายภาครัฐ 3.2) ภาคธุรกิจเอกชน 3.3) ภาคองค์กรพัฒนาเอกชน 3.4) เครือข่ายภาคประชาชน

1.2 ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะดีมีดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผนการดำเนินงาน การบริหารจัดการองค์กร การวางแผนอัตรากำลัง การอำนวยการ การประสานงานระหว่างเครือข่าย การรายงานผลการดำเนินงานของเครือข่าย และการระดมทรัพยากร เพื่อการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ 2) การมีส่วนร่วมในชั้นปฏิบัติการคือ การประสานงานระหว่างเครือข่าย การรายงานผลการดำเนินงานของเครือข่าย และการระดมทรัพยากร เพื่อการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในการพัฒนาทักษะภาษาไทย เพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่าย ในการพัฒนาทักษะภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

2. ผลศึกษาปัญหาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตามแนวคิดกรอบแนวคิด

ลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 4 ด้าน 1) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การดำเนินการของเครือข่ายความร่วมมือ 4) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3. แนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะติ มีดังนี้

3.1 เครือข่ายเชิงพื้นที่ ควรให้เครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์

3.2 เครือข่ายเชิงประเด็นกิจกรรม ควรให้เครือข่ายความร่วมมือมีการบันทึกข้อตกลงเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาในแนวทางการพัฒนาโครงการต่างๆ ของเครือข่ายภาคเอกชน เพื่อลดข้อจำกัดด้านระยะเวลาและการดำเนินโครงการที่ไม่ต่อเนื่อง

3.3 เครือข่ายตามโครงสร้างหน้าที่ ควรเปิดโอกาสให้เครือข่ายความร่วมมือภาคประชาชน มีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ โดยใช้กระบวนการร่วมทำประชาคมหมู่บ้านและโรงเรียนเพื่อหาแนวทางการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เข้าถึงปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ดังนี้ 1) ใช้กระบวนการระดมทรัพยากรที่นอกเหนือจากงบประมาณ เช่น ทรัพยากรด้านบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น 2) ใช้กระบวนการนำเสนอผลงานผ่านกิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ (Open House) เพื่อแสดงผลงานทางวิชาการที่ประสบความสำเร็จจากการดำเนินงานด้านเครือข่ายความร่วมมือให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายภาคเรียนละ 1 ครั้ง

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะติ รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะติ คือ เครือข่ายเชิงพื้นที่ เครือข่ายเชิงประเด็นกิจกรรม และเครือข่ายแบ่งตามโครงสร้าง ได้แก่ 1) เครือข่ายภาครัฐ 2) ภาคธุรกิจเอกชน และ 3) ภาคองค์กรพัฒนาเอกชน ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะติ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในชั้นปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน

2. ผลศึกษาปัญหาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านจะติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตามแนวคิดกรอบแนวคิดลักษณะและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ คือ เสริมสร้างและการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ไม่มีการแสดงความคิดเห็นความต้องการและเสนอแนวปฏิบัติจากเครือข่ายภาคประชาชน 3) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มชาติพันธุ์นั้นมีความแตกต่างด้านเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความเชื่อทางศาสนา สังคม ประเพณีและวัฒนธรรม การจัดการศึกษาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของ

คนในพื้นที่ ดังนั้นจึงยอมรับแนวคิดในเรื่องของความแตกต่างทางวัฒนธรรม และการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย เครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยของโรงเรียนบ้านจะดี ก่อให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรและเป็นกระบวนทัศน์ใหม่ที่ทำให้มีการจัดความสัมพันธ์ภายในองค์กรหนึ่ง ระหว่างคนในองค์กร และระหว่างองค์กรนั้นกับองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นการสร้างเครือข่าย (Networking) โดยเฉพาะความร่วมมือในการมีส่วนร่วมในการจัดการจัดการศึกษาของภาคส่วนต่างๆ ซึ่งอาจมีปัญหาและอุปสรรคเนื่องจากหลายๆ ฝ่าย เข้ามามีส่วนร่วมจึงจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร

สอดคล้องกับ สุวดี อุปปินใจ (2553 : 176-177) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่สูงภาคเหนือ ได้นำเสนอผลการวิจัยด้านปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในพื้นที่สูงภาคเหนือซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ว่า ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษายังรู้สึกคุ้นเคยต่อการใช้อำนาจของโรงเรียนหรือของรัฐ เคยชินกับการสั่งการจากเบื้องหน่วยงานของรัฐ และชอบที่จะเป็นผู้ตาม เพราะให้ความรู้สึกที่อบอุ่น ชุมชนท้องถิ่น และยังมองแบบเดิมว่า เรื่องการจัดการศึกษาเป็นเรื่องของผู้นำชุมชน หรือเป็นเรื่องของคนรวยคนมีเงิน คนมีความรู้ ไม่ใช่เรื่องของคนในชุมชนทั่วไป ส่วนใหญ่ขาดความรู้ คนในชุมชนใช้ภาษากะเหรี่ยงในการสื่อสารในชุมชน จึงมีปัญหาในด้านภาษาและการสื่อสารระหว่างบุคคลภายนอกชุมชน ทำให้ขาดความมั่นใจในการร่วมเสนอความคิดเห็น ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนซึ่งนำโดยผู้บริหาร ครู มีเพียงบางเรื่องเท่านั้นที่ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วม ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ยังไม่เข้มแข็งพอที่จะหยัดยึนในอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา หากมีเงินทุนมาระดมชักจูงโน้มน้าวได้ง่ายให้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมที่โรงเรียนต้องการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับมิติด้านเศรษฐกิจด้วย คนในชุมชนส่วนใหญ่ถูกทำให้อ่อนแอ ที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อย่างแท้จริง เพราะหน่วยงานภาครัฐและโรงเรียน รวมทั้งหน่วยงานท้องถิ่น ไม่ปล่อยให้ชาวบ้านได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา กันเอง มีแต่คอยจัดการให้ และความเป็นหน่วยงานราชการที่มีอำนาจ หน้าที่ตามกฎหมาย ก็มีบางส่วนที่เป็นปัญหา และอุปสรรค ที่ทำให้ชาวบ้านเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ก่อให้เกิดช่องว่าง และความไม่ไว้วางใจกันขึ้น การมีส่วนร่วมยังยึดติดในกรอบรูปแบบเก่า ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง ยังไม่ค่อยเข้าใจบทบาท หน้าที่ของตนเอง ยังไม่เข้าใจ ในระเบียบกฎหมายการศึกษาอย่างชัดเจน ทำให้เป็นอุปสรรคในการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา

3. แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี จากสรุปผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าการสร้างเครือข่ายนั้นทุกเครือข่ายที่มีความเกี่ยวข้องมีบทบาทที่สำคัญเข้าไปกระตุ้น การสร้างความตระหนักในปัญหา สร้างความตื่นตัว ให้เกิดความสนใจรวมตัวกัน และผลักดันให้เกิดการรวมตัวและความร่วมมือที่มีความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องในการประสานความร่วมมือระหว่างเครือข่าย เป็นแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์และคงไว้ ซึ่งบทบาทหน้าที่ของแต่ละเครือข่ายอย่างชัดเจน และมีความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจน การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ จะทำให้เครือข่ายมีความเข้มแข็ง

สอดคล้องกับ แนวคิดของ Starkey (1997 : Unpaged) ที่กล่าวว่า แนวทางการเสริมสร้างและการพัฒนาเครือข่ายคือให้สมาชิกที่เข้าร่วม ต้องเข้าใจเป้าหมายในการก่อให้เกิดความสำเร็จในภาพรวมสร้างการยอมรับในความแตกต่างระหว่างสมาชิก ยอมรับในรูปแบบและวัฒนธรรมองค์กรของสมาชิกมีกิจกรรมสม่ำเสมอที่จะทำให้สมาชิกได้ทำงานร่วมกัน ควรเลือกกิจกรรมที่ง่ายและมีแนวโน้มประสบความสำเร็จ อย่าทำกิจกรรมที่ยาก โดยเฉพาะครั้งแรกๆ เพราะถ้าทำไม่สำเร็จอาจทำให้เครือข่ายที่เริ่มก่อตัวเกิดการแตกสลายได้ จัดให้มีและกระตุ้นให้มีการสื่อสารระหว่างกันอย่างทั่วถึง และสม่ำเสมอสนับสนุนสมาชิกทุกกลุ่ม และทุกด้านที่ต้องการความช่วยเหลือ เน้นการช่วยเหลือกลุ่มสมาชิกที่ยังอ่อนแอให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ สร้างความสัมพันธ์ของบุคลากรในเครือข่าย สนับสนุนให้สมาชิกได้พัฒนางานอย่างเต็มกำลังตามศักยภาพและความชำนาญที่มีอยู่ โดยร่วมกันตั้งเป้าหมายในการพัฒนางานให้กับสมาชิกแต่ละกลุ่ม ส่งผลให้สมาชิกแต่ละกลุ่มมีความสามารถพิเศษเฉพาะด้านเป็นพื้นฐานในการสร้างความหลากหลายและเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรทุกระดับของสมาชิกในเครือข่ายในลักษณะความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อน จัดกิจกรรมให้สมาชิกใหม่ของเครือข่าย เพื่อเชื่อมต่อกันกับคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ในการสืบทอดความเป็นเครือข่ายต่อไป จัดให้มีเวทีระหว่างคนทำงานเพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหาในการทำงานด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และจัดให้มีช่องทางการทำงานร่วมกัน การสื่อสารที่ง่ายต่อการเข้าถึงที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน เช่น สร้างระบบการส่งต่องาน และสร้างเว็บไซต์เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายเข้าด้วยกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1. สร้างความเข้าใจกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และสถาบันศาสนา ให้ตระหนัก รับรู้ ถึงเหตุผล และความจำเป็นเกี่ยวกับแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี
2. สร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการพัฒนาแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียน ชุมชน โดยจัดให้มีกิจกรรมร่วมกัน
4. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การดำเนินการแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี ต่อสาธารณชน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี และควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่อื่น
2. ควรศึกษากลยุทธ์การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี และควรศึกษากลยุทธ์การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่อื่น
3. ควรศึกษารูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โรงเรียนบ้านจะดี และควรศึกษารูปแบบการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่อื่น

รายการอ้างอิง

- ธนจรรย์ สุระมณี. (2552). *ชนเผ่าเล้าขาน*. เชียงใหม่: บุญศิริงานพิมพ์.
- พงษ์พัชรินทร พุฒินัน. (2550). *บทบาทศึกษาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในจังหวัดชายแดนภาคใต้*. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 18(2), ไม่ปรากฏเลขหน้า.
- สุวดี อุปปินใจ. (2553). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่สูงภาคเหนือ*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Andrew & Stifle. (1980). *The Concept of Corporate Strategy*. Revised Edition, Illinois: Richard D. Irwin, Inc.
- Boissevain, J., & Mitchell, C, J. (1973). *Network analysis: Studies in human interaction*. Netherlands: Mouton and Company.
- Starkey, P. (1997). *Networking for Development*. London: International Forum for Rural Transport and Development.